

01.– 04. 06.2010. Zelengora (Bregoč 2014 mnv.) Sam.

Prvi dan Stog (1821mnv), oko 5km, drugi Todor (1824mnv), oko 12km, treći Bregoč (2014mnv), 12km i poslednji Orlovac (1962mnv) i 10km.

Kao i svake u ovih tridesetak što sam do sad nakupio, i ove godine odmor sam proveo u rodnoj grudi – Hercegovini. Poslednjih nekoliko dana boravka tamo ostavio sam za obližnju lepoticu, moju dugogodišnju neostvarenu želju, jednu od najbogatijih planina jezerima u nas – Zelengoru. Dogovarao sam se sa Mićom, planinarom iz Gacka i Željkom iz Bukovca, međutim loše vreme učini da odustanu. Ja ne volim da mi bilo šta pomrsi planove, a pogotovo ne neki nevelik razlog, kao što je loše vreme u najavi. Nisam imao par dana viška, da bih mogao pomerati ili bolje kombinovati. Ta četiri dana su mi ostala – ili ću rizikovati i otići, ili ih u kući presedeti. Ne može se u životu uvek birati najpovoljnije i najlepše, nekad mora TAD i TAKO, pa kako bude. Idem!

Gacko, Čemerno, skretanje levo ka Kalinoviku i dvadeset i neki kilometar makadama. Usput, pogled ka Lebršniku, Volujku i međ njima Kuku, u blizini koga će, ako Bog da u skorije vreme, biti dom pl. društva "Volujak" iz Gacka. Prelazim nekoliko potočića na putu – ko bi rekao da oni čine izvor kasnije moćne Neretve? A kad izađoh iz šume, sa desne strane dobrih 5 – 10 km prate me prelepe Jabučke stijene, sa Jabušnicom pod sobom. Prolazim katune u Bljušturači i Podkleku i stižem do velike krivine na desno, od koje kreće spust ka Orlovačkom i Jugovom jezeru. Ali dalje nećeš moći. Na putu smet. Jedan manji kilometar sam niže prešao bez problema, ulazim malo u ovaj, izlazim iz kola, šacujem, procenjujem, razmišljam da ga zaletim i pokušam da "preletim", ali srećom ludost me popušta i odlučujem da tu ostavim Zelenka. Nije bilo šanse preći ga, samo bi ostao zaglavljen. Peške obilazim okolinu, tražeći pogodno mesto za šator i nalazim ga pored potoka koji se uliva u Jugovo jezero, uz mali pojas bukove šume. Učini mi se da je pogodno, jer je u rupi i zaštićeno od vetra. Tu su drva, pitka voda – to je to. Odlazim po stvari i dižem kuću. U prvu šetnju krećem tek oko 2 sata. Idem pored Orlovačkog jezera, obilazim oko dominantno šiljatog brda **Stog**, koje mi je prvo i upalo u oko, kada sam stigao. Povlači me i penjem se polako na njega, delimično i iz razloga javljanja roditeljima, jer u ovom kraju signala mobilnog telefona ima samo na višim vrhovima. Izlazim gore (**1821 mnv.**). Još uvek "svež i zelen", tek stigao, nenaviknut i u neku ruku bojažljiv, nesigurno osmatram okolinu. Još uvek nemam slobodu ponašanja, ni potpunog užitka. Vreme me je tog dana još služilo, nema magle, vidi se čitav okolni predeo, oba jezera – Orlovačko i Jugovo, Kalelija iznad Jugovog, Orlovac i Podorlovača iznad Orlovačkog, u daljini Bregoč. Javljam se da sam stigao i da me još mededi nisu izjeli i silazim niz "plast", ka Borovnom Brdu. Za taj prvi dan, s obzirom da sam kasno krenuo i da ne poznajem okolinu, odlučio sam se da malo procunjam okolo, da izvidim, pa ćemo videti za dalje. Popeo sam se na obližnje Borovno brdo (**1835 mnv.**) i pošto je dan već bio na izmaku, okrenuh lagano ka šatoru. S obzirom da sam bio sam tamo, dosta me ljudi pita da li mi je dosadno i šta to tamo radim sam sa sobom. Jedini "dosadni" trenuci bili su u šatoru. Ipak 12 sati provesti u njemu je mnogo, a nemaš šta raditi, nego ležati. Sav se ukočiš, ne možeš spavati sve vreme, pa se onda vrtiš i prevrćeš, a ujutru ustaneš sav slomljen.

Drugoga dana krenuh pravo dole od šatora, ka Jugovom jezeru, malo njega obidoh i nastavih preko livade, pa levo u šumu, po meni slabo markiranom, stazom ka Štirinama. Tuc – muc, nabodi, vrati se, gledaj, gledaj malo bolje, polako, razmisli i uglavnom, stignem ja do Male bare pod brdom Pod Todorom (**1824 mnv.**). Popnem se na njega, pa na prevoj prema brdu Osredak i onda se spustih u dolinu (potok). Tu naidoh na finu česmu, i od nje malo napred počeh se penjati **Todoru**. Kako se ja dižem, tako i

magla. Siđem li ja, eto ti i nje dole. I tako taj i idući dan. Verujem da je po lepom vremenu pogled na okolinu sa Todora fantastičan, ali eto, neka to ostane za neki drugi pokušaj. Siđem s Todora opet u dolinu i krenem uzvodno, ka Štirinskom jezeru. Uхватim gornju putanju, severno od katuna, čini mi se. Tu ima jedna šira poljana sa potokom po sredini. Išao sam gornjom desnom padinom poljane, kad mi nešto privuče pažnju. Sekunda – dve, dok nisam izoštrio i sebi potvrdio, i brz čučanj da mi neprijatelj ne bi otkrio položaj. U stvari kakav neprijatelj, možda čela da, jok moj. A ono pored potoka mečka i njen mališan nešto pasu. Bilo je tu možda 300 m udaljenosti, ali su se mogli lepo posmatrati, što sam ja iz zasede i činio. Uslikao sam prizor nekoliko puta, koliko je dobro moglo sa te razdaljine i pošao oprezno napred. Ubrzo me je velika primetila i odmah potrčala prema planini. Ja gledam i ne mogu da verujem – ostavi meče. Ali ipak posle pedesetak metara stade i sačeka ga, te zajedno pobegoše. Sa osmehom na licu i nekom dragošću u duši, nastavih prema Štirinskom jezeru. Odavno znajući za Zelengoru i podatak da je nastanjena divokozama, imao sam veliku želju da ih prilikom svog boravka vidim, ne pomišljajući uopšte na međede. Ali eto, dobio sam možda i bolje nego sam želeo. Obišavši oko jezera, popnem se na Mali Zimomor (1784 mnv.), pođem ka Velikom, ali se izgubim i nađem se opet na jezeru, zbunjen. Nekako nađem gore put ka Kotlaničkom, prođem pored grčkog groblja i nađem se na raskrsnici. Tu je kiša već uveliko lemala, ja nesiguran za putanju, već lutao malopre, i odustanem od Kotlaničkog i na raskrsnici okrenem levo ka kući. Usput se magla povukla za tren i videlo se jezero dole, ali dobro, neka i ono ostane za drugi puta. Stazu sam dobro hvatao negde do pred Hercegovne bare, a onda sam tu nekako okrenuo levlje i obreo se pod Kalelijom. Kad sam već tu, ajde da se popnem gore (1997 mnv.). Siđoh do šatora, umoran ko pas, mokat ko miš i smrznut ko ... Presvukao sam se i legao, nije mi do života bilo. Čitavu noć kiša dobuje po šatorskom platnu. Jutro, vidim razdanjuje se, ona ne prestaje. Više ne mogu da spavam, ma ni da ležim, ali kud ću i zašta ustajati. Stade tek oko 9 sati. Spakovah se i pođoh pored Stoga, ispod Borovnog brda prema vrhu, **Bregoču (2014 mnv.)**. Oštar uspon, izbegavao sam snežne zakrpe i zajedno sa maglom popeo se gore. Prošetao se grebenom i nazad istim putem, i onda na raskrsnici skrenem levo ka Bljušturači. Prođem pored trenutno nenaseljenih katuna i onda kraj jednog iz kog iziđe jedan đed i pozva na rakiju. Ne valja odbit planinštaka, oni su vazda željni putnika namernika, da prozbore sa nekim iksanom. Tuc – muc, o ovome i onome, kad se ispostavi da zna familiju mog tetka sa Trusine. Te od njega se popeh više katuna, pored starog katuna, pa uzvodno uz one bore do katuna Podklekom. Na karti bi neki grob prikazan tu blizu, nikako da ga nađem i jedva. Izađoh na put i polako kući. A za sutra, videćemo, još mi je ostao taj dan.

Ustanem, prelepo jutro. Pravo. Pakuj se Marinko i put pod noge bre. Kako nisam ni jedan od tri prehtodna dana obišao Orlovačko jezero, ajde reko, idem tuda. Kada se dođe pre jezera do lovačke kuće, tu odmah ispred ima jedan lep prizor, koji me je dobro uplašio u prvi mah. Izvor, u vidu bazenčića, promera možda 2 metra, pored kojeg stadoh da natočim vode. Dok sam tražio bocu po rancu, iz izvora se odjednom začu neko strašno brbotanje. Trgoh se, kad shvatim da s vremena na vreme u dotoku izvora naiđe vazduh, koji kada izlazi, pravi velike mehurove i taj zvuk. Pored jezera, pa gore kroz šumu, ka prevoju između Ljeljena i Orlovca. Malo pre izlaska iz šume, kroz granje sa desne strane videh dva međeda kako idu u mom pravcu, na pristojnoj udaljenosti. Daj, reko, da požurim uz šumu, da izađem gore pre njih, da se ne sretnemo na blizu. I tako i bi, izađoh gore, i posmatrah ovog jednog koji je mirno išao ka meni. Drugi je verovatno u međuvramenu okrenuo ka dole, nisam ga video. Kada je već prišao bliže, javim mu se, da zna da sam tu, i da se dogovorimo koji će od nas dva da beži, dok je još vremena. On me pogleda, malo razmisli i polako okrenu dole ka jezeru. A ja nastavih gore, stalno se osvrćući, j... ti to. Kada izađoh na prevoj, dole, poda mnom, na jednoj lepoj livadi sa

barom po sredini, videh srndaća kako pase. Ne videh dobro, jer je bio daleko, a delegat dvogled ostavih u šatoru. Krenuh da se penjem na Ljeljen, oštar uspon, penjem se i rukama i nogama, nije baš naivno. Uzverem se gore, a ono pogled čist, bistar, Stog, jezera oba, Kalelija, tamo prema Leliji... Silazak je morao biti malo oprezniji i nastavih prema Orlovcu. A sa njega, još lepši vidikovac: otvara se pogled prema Magliću, Volujku, Bioču i ostalim crnogorskim planinama, koje po svom obliku ne znam da poznam. Bregoč i Kozje stene kao na dlanu, sa mnogo snežnih zakrpa oko sebe.

Pošto sam tog poslednjeg dana žurio nazad u Gacko, jer sutra se vraćamo kući, krenuh strmoglavo na dole, preko Podorlovače. Sjurih se jedno 200m visinske očas. Ruku u džep, kad nema aparata. Prevrni, preturi, nema! Pa ne opet kralju, ne opet. I šta ću, nazad. A fazon je u tome što dotle, sa Orlovca, nema konkretne staze, nego sam se ja sjurio kuda sam mislio da treba. Ko će sada naći taj isti put? Ali ne preostaje mi ništa drugo. Aj polako. Gore i gore i gore, sve do vrha. A on se na samom vrhu, u zelenoj travi, crni. Tu gde sam poslednju "opalio". Hvala ti Bože još jednom, što gledaš na nas budale, prekrstim se, aparat u džep, ZAKOPČAM GA i opet, trk dole. U podnožju, ispod starog katuništa, sretnem babu sa dvesta – trista ovaca. Već sam iz daleka znao da je to baba od onoga đeda, te se upitah i malo popričah sa njom. Njoj žao što sam ja tu sam, mogo si na ručak, kaže, juče, ja kuvala pasulj. Mogo si sa nama spavat, veli, ladno ti je u šatoru. Pozdravih se i piči dalje. Opet dođoh na Orlovačko, ali sa ove druge strane, do Stoga. Napih se vode na česmi i put čadora. Sklopim kuću ponovo u malo, natovarim sve stvari na grbaču i jedva se popeh do auta, gola voda. Potrpam se, pomilujem malo sa zelenkom, pozdravim sa planinom i polako makadamom... do nekog drugog puta.

Tekst: Goran Đuričić